

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 marca 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. ustalił, J. C., kapitał początkowy i określił jego wartość na dzień, 1 stycznia 1999 r., na kwotę 65 864,26 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1 434,91 zł (pomnożono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 117,53 % przez kwotę bazową tj. 1 220,89 zł); okresy składkowe (7 lat, 4 miesiące i 12 dni tj.88 miesięcy) ; nieskładkowe (okres nauki w szkole wyższej tj. 4 lata , 0 miesięcy , 0 dni tj.48 miesięcy) ; współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 47,17 % ; średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat tj. 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn). Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał , że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględniono okresów: od 27 sierpnia 1983 r. do 31 sierpnia 1983 r. z uwagi na brak obecności na listach wypłat, po odbyciu przeszkolenia wojskowego ; okresu od 18 marca 1989 r. do 30 kwietnia 1998 r. oraz okresu od 1 maja 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. , ponieważ okresy te nie zostały wystarczająco udowodnione.

/decyzja k.19 – 20 akt ZUS/

Odwołanie od powyższej decyzji złożył J. C.. W treści odwołania wskazał , że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego , gdyż w okresie od 18 marca 1989 r. do 30 kwietnia 1998 r. pracował na rzecz Przedsiębiorstwa (...) , które od 1 maja 1998 r. przekształciło się w spółkę kapitałową (...) sp. z o.o. J. C. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uwzględnienie okresu od 18 marca 1989 r. do 30 kwietnia 1998 r. oraz okresu od 1 maja 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. przy ustalaniu należnego mu kapitału początkowego.

/odwołanie k.3 – 5/

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy, działając za pośrednictwem pełnomocnika, wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie, na rzecz organu rentowego, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odpowieź na odwołanie k.27 – 28/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. C. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 marca 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. ustalił J. C. kapitał początkowy i określił jego wartość, na dzień 1 stycznia 1999 r., na kwotę 65 864,26 zł (wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyliczony z lat 1981 – 1990 wyniósł 117,53%).

/decyzja k.19 – 20 akt ZUS/

W okresie od 17 marca 1989 r. do 30 kwietnia 1998 r., J. C. zatrudniony był, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku dyrektora w Przedsiębiorstwie (...), które od 1 maja 1998 r. przekształciło się w spółkę kapitałową (...) sp. z o.o. Od dnia 1 maja 1998 r. wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał obowiązki pracownicze prezesa spółki. Z dniem 3 września 2001 r. zakończył swoją pracę na rzecz ww. spółki. We wskazanych okresach wnioskodawca kierował pracą podległych mu pracowników i wydawał ich względem wiążące polecenia. We wskazanych okresach nie korzystał ze zwolnień lekarskich , jak również urlopów bezpłatnych.

/kopia świadectwa pracy z dnia 30 kwietnia 1998 r. k.7, kopia świadectwa pracy z dnia 3 września 2001 r. k.8 , dokumentacja osobowa oraz płacowa wnioskodawcy k.8 – 25, zeznania świadków: B. W. min.00:18:37 – 00:22:22 , J.

W. min.00:22:22 – 00:33:30 , I. A. min.00:34:17 – 00:39:34 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:42:38 – 00:57:05 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:04:28 – 00:16:23 rozprawy z dnia 16 sierpnia 2023 r. , płyta CD k.59/

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, jak również w oparciu o zeznania odwołującego się, oraz świadków: B. W., I. A. i J. W.. Dowody z dokumentów, Sąd ocenił zeznania wnioskodawcy jako wiarygodne, gdyż były zgodne z osobowymi źródłami dowodowymi, w postaci zeznań świadków , zeznań konsekwentnych , spójnych, logicznych, uprawniających do odtworzenia – wiarygodnego obrazu zatrudnienia J. C., w spornym okresie. Dodatkowo, zeznania te pozostawały w zgodzie z dowodami z dokumentów, znajdującymi się w aktach sprawy, a zatem, należało im dać wiarę. Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd oparł się również na kserokopii świadectwa pracy z dnia 30 kwietnia 1998 r. oraz kserokopii świadectwa pracy z dnia 3 września 2001 r. których organ rentowy nie uwzględnił. Sąd, z przyczyn wskazanych w dalszej części, nie podzielił stanowiska Zakładu, ustalając, na podstawie wskazanego świadectwa pracy, że J. C. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w spornym okresie od 17 marca 1989 r. do 30 kwietnia 1998 r. oraz był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w spornym okresie od 1 maja 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Istota niniejszego postępowania sprowadziła się do rozstrzygnięcia czy możliwym jest przyjęcie innych okresów zatrudnienia przy wyliczaniu kapitału początkowego wnioskodawcy. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wartość kapitału początkowego ubezpieczonego przekłada się bezpośrednio na wysokość świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z treścią **art.173 ust.1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U z 2022 r. , poz.504) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art.174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art.26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat (art.173 ust.2 ww. ustawy). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art.173 ust.3 ww. ustawy).

Zgodnie z **treścią art.174 ust.1 i 2** ww. ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art.6,
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 5,
3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego, w myśl ust.3 art.174 ww. ustawy, ustala się na zasadach określonych w art. 5, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed 1 stycznia 1999 roku.

Stosownie, zaś, do treści **art.174 ust.3b** , **jeżeli** okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412) przewiduje w § 22 ust. 1, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1. legitymacja ubezpieczeniowa;
2. legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres (§ 27 rozporządzenia). Dowody z dokumentów, pisemne zeznania świadków oraz pisemne oświadczenia zainteresowanego powinny być dołączone do wniosku w oryginale. Wyjątek od tej zasady przewidziany został w § 28 rozporządzenia, w myśl którego (ust. 1) środkiem dowodowym w postępowaniu przed organem rentowym mogą być również poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów stwierdzających stan zdrowia oraz dotyczących okresów składkowych i nieskładkowych, a także wysokości wynagrodzenia, przychodu, dochodu i uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń, wydawane przez jednostki upoważnione do przechowywania dokumentacji zlikwidowanych lub przekształconych zakładów pracy.

Jednocześnie, niezależnie od treści zacytowanych przepisów, zaakcentować należy, że w postępowaniu odwoławczym przed sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym. Postępowanie sądowe oparte jest o zasadę swobodnej oceny dowodów. Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia czy wysokość osiągniętych dochodów, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984r., III UZP 6/84; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r., I UK 179/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., I UK 115/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., II UKN 186/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996r., II URN 3/95).

W rozpatrywanej sprawie organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy przy wyliczaniu należnego mu kapitału początkowego okresu zatrudnienia od 18 marca 1989 r. do 30 kwietnia 1998 r. oraz okresu zatrudnienia od 1 maja 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. z uwagi na fakt, że odwołujący nie przedstawił oryginału świadectw pracy za wskazane okresy. Podkreślenia wymaga jednak, że przedłożył on kopie tych dokumentów. Zasadniczy spór w sprawie sprowadzał się zatem do rozstrzygnięcia, czy taka kopia jest dowodem wystarczającym, mogącym podlegać uwzględnieniu i czy w związku z tym można na jej podstawie dokonać ustaleń faktycznych zgodnych z oczekiwaniami wnioskodawcy.

W myśl stanowiska prezentowanego w orzecznictwie, dla uznania kserokopii za dokument, świadczący o istnieniu oryginału o odwzorowanej w niej treści, niezbędne jest oświadczenie o istnieniu dokumentu o treści i formie odwzorowanej kserokopią (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 27 lutego 1997r., III CKU 7/97, wyroki Sądu Najwyższego: z 3 kwietnia 2009r., II CSK 459/08 oraz z 29 kwietnia 2009r., II CSK 557/08). Takim oświadczeniem będzie umieszczone na kserokopii i zaopatrzone podpisem poświadczenie zgodności kserokopii z oryginałem. Dopiero wtedy można uznać kserokopię za dokument świadczący o istnieniu oryginału o treści i formie w niej odwzorowanej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1994r., III CZP 37/94; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 maja 2015r., III AUa 298/14).

Zaznaczyć należy, również, że Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera zamkniętej listy środków dowodowych. Przeciwnie, z treści art. 309 k.p.c. wynika, że możliwe jest przeprowadzenie dowodu także innymi środkami

niż wymienione w kodeksie, o ile są one nośnikami informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a ich wykorzystanie nie pozostaje w sprzeczności z przepisami prawa. Z tego względu, zdaniem Sądu, nawet niepoświadczona kserokopie dokumentów, mogą zostać włączone w poczet materiału dowodowego, niemniej jednak, posłużenie się niepotwierdzoną kserokopią jako środkiem, mającym posłużyć ustaleniu treści pisemnego dokumentu uznać należy za dopuszczalne wtedy, gdy, z przyczyn faktycznych, uzyskanie dostępu do oryginału lub wypisu lub odpisu, funkcjonującego na prawach oryginału, nie jest możliwe dla strony, a także, dla sądu. Wówczas nie zachodzi niebezpieczeństwo obejścia przepisów o prowadzeniu dowodu z dokumentów, a jednocześnie, nie doznaje naruszenia prawo strony do dowodzenia swoich racji, innymi środkami, które mogą posłużyć ustaleniu, czy określony dokument istniał, jaką treść zawierał i od kogo pochodził. Wyłączenie możliwości posłużenia się kserokopią dokumentu, którego istnienia i treści nie można inaczej wykazywać, **prowadziłoby** do powstania, niewynikającego z przepisów, zakazu dowodowego. Dostatecznym zabezpieczeniem przed nadużyciami jest, ujęty w art. 233 § 1 k.p.c., obowiązek przeprowadzenia przez sąd wszechstronnej oceny wiarygodności takiego dowodu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2014r., III CSK 254/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 stycznia 2016r., I ACa 823/1, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2016r., II AUa 151/16).

Przenosząc powyższe na grunt rozpatrywanej sprawy, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że z uwagi na brak oryginału świadectw pracy odnośnie spornych okresów, zasadnym było dopuszczenie dowodu z ich kserokopii. Podkreślenia wymaga, że o istnieniu oryginałów tych dokumentów, które zostały przedstawione jako kserokopie, przesądzą inne dowody, w tym te ze źródeł osobowych, bowiem materiał dowodowy w tym zakresie w całości uzupełnia się i jest zgodny. Ze zgodnych zeznań odwołującego się, oraz świadków wynika, jednoznacznie, że, w spornych okresach, J. C. zatrudniony był, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku dyrektora w Przedsiębiorstwie (...), które od 1 maja 1998 r. przekształciło się w spółkę kapitałową (...) sp. z o.o. Od dnia 1 maja 1998 r. wnioskodawca, w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał obowiązki pracownicze prezesa spółki. We wskazanych okresach, wnioskodawca kierował pracą podległych mu pracowników i wydawał ich względem wiążące polecenia. We wskazanych okresach nie korzystał ze zwolnień lekarskich, jak również urlopów bezpłatnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd uznał, że, niepoświadczona za zgodność z oryginałem, kserokopia świadectwa pracy, może być uznana **za inny środek dowodowy, o którym mowa w art. 309 k.p.c.**

Reasumując, Sąd, uwzględniając zgodne zeznania świadków, odwołującego się, oraz pozostały materiał dowodowy, w tym kopię świadectwa pracy z dnia 30 kwietnia 1998 r. oraz kopię świadectwa pracy z dnia 3 września 2001 r. przyjął, że J. C. w okresie od 18 marca 1989 r. do 30 kwietnia 1998 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), a w okresie od 1 maja 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku był zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i okresy te należy uwzględnić mu przy ustaleniu wartości kapitału początkowego, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów procesu, Sąd orzekł, jak w punkcie 2 sentencji wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

S.B.